

“Azərbaycan Sizin sözünüzü və qəti qərarınızı gözləyir”

Əliqismət Bədəlov

Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi əldə etməsi tarixi hadisədir və şübhəsiz ki, bütün azərbaycanlıları, bütün Azərbaycan vətəndaşlarını hədsiz dərəcədə sevindirir. Eyni zamanda, bu əlamətdar hadisə müstəqil Azərbaycan dövləti, Azərbaycan xalqı qarşısında çox məsul, mürəkkəb, çətin vəzifələr qoyur. İndi əsas vəzifə dövlətçiliyin, müstəqilliyin bərqərar olunmasını, milli-demokratik dövlətin formalaşmasını, müstəqil Azərbaycanın suverenliyini, təhlükəsizliyini təmin etmək və vətəndaşlara azad, xoşbəxt, firavan həyat şəraiti yaratmaqdan ibarətdir. Bu xeyirxah və şərəfli iş hər bir vətənpərvər öz layiqli töhfəsini verməlidir.

**Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan ziyalılarının müraciətinə cavabından
24 oktyabr 1992–ci il**

HEYDƏR BƏY!

Bizim bu müraciətimizə minlərlə Azərbaycan vətəndaşı məmnuniyyətlə -qoşulmağa hazırdır. Hələlik isə ilk addım -olaraq bunu bir qrup ziyalı adından biz -edirik. Biz həm öz, həm də on minlərlə respublika əhalisi adından Sizdən xahiş edirik ki, yaradılmaqda olan Yeni Azərbaycan Partiyasına rəhbərlik etməyə razılıq verəsiniz. Azərbaycan Sizin sözünüzü və qəti qərarınızı gözləyir.

**Azərbaycanın bir qrup ziyalısının Naxçıvan MR Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyevə
müraciətindən
16 oktyabr 1992–ci il**

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ilk illər hakimiyyətdə olan və bir-birini əvəz edən siyasi qüvvələrin idarəetmədəki naşılığı və siyasi sərbətsizliyi respublikadakı vəziyyəti getdikcə ağırlaşdırmışdı. Ölkədə baş alıb gedən anarxiya və özbaşınalıq, müxtəlif şəxslərin tabeliyində olan qeyri-qanuni silahlı qruplaşmalar respublikanı təhlükəli böhran vəziyyətinə çatdırmışdılar. Sovet rejimindən, diktatorluqdan hələ də ayrılı bilməyən vəzifə hərisləri yalnız özlərini düşünür, yenicə bərpa edilmiş müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi, Azərbaycanın beynəlxalq aləmə inteqrasiyası barədə düşünmürdülər. Ölkəni bürümüş dərin siyasi, iqtisadi, sosial böhran ziyalıları, tanınmış ictimai-siyasi xadimləri son dərəcə narahat edirdi.

O illərdə ölkəyə idarəçilik qabiliyyəti olmayan, səriştəsiz insanların rəhbərlik etməsi Azərbaycanı dünya xəritəsindən silinmək təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdu. Respublikanın və xalqın gələcək taleyini düşünən insanlarda belə bir inam yaranmışdı ki, indiki ağır və məşəqqətli bir vaxtda xalqı arxasınca apara biləcək liderə və ölkəni getdikcə dərinləşən siyasi və iqtisadi böhrandan çıxara biləcək yeni bir siyasi partiya yaradılmasına böyük ehtiyac var. Belə bir şəxsiyyət yalnız ulu öndər Heydər Əliyev idi!

Vəziyyətin getdikcə ağırlaşdığı, yenicə qazanılmış müstəqilliyimizin məhv olmaq həddinə çatdığı bir vaxtda 91 nəfər Azərbaycan ziyalısının imzası ilə Naxçıvana, Heydər Əliyevə müraciət göndərildi. Ulu öndər o dövrdə blokada şəraitində olan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinə sədrlik edirdi. Azərbaycanın ən yeni tarixinə “91-lər”in müraciəti kimi daxil olmuş həmin sənəd, əslində, bütün xalqın arzu və istəklərinin ifadəsi idi. Azərbaycanın görkəmli ziyalıları, tanınmış insanları və nüfuzlu şəxsiyyətlərinin hamısı bu müraciətə qoşulmaq arzusunda idi. Müxtəlif peşə adamlarından ibarət olan 91 nəfərin imzaladığı müraciətdə ulu öndər Heydər Əliyevdən ağır günlərini yaşayan Azərbaycana və yeni yaradılacaq siyasi partiya rəhbərlik etmək xahiş olunurdu.

1992–ci il oktyabrın 16-də imzalanmış müraciətdə respublikamızın, xalqımızın vəziyyətinin gündəngünə ağırlaşmasından bəhs olunurdu və qeyd edilirdi ki, Azərbaycan, sözün əsl mənasında, siyasi, mənəvi böhran keçirir. Bunun da əsas səbəbini son illər respublikada mövcud olan və getdikcə daha da güclənən hakimiyyət böhranında görən ziyalılar müraciətlərində bildirdirdilər ki, ali hakimiyyət və idarəetmə orqanları Konstitusiyaya zidd, “real vəziyyətə uyğun” fəaliyyət göstərməklə, əslində, iflic vəziyyətinə düşmüşdür: “Bir çox dövlət orqanları heç bir hüquqi əsas olmadan yaradılıb fəaliyyət göstərir. Bir sözlə, mövcud iqtidar ictimai-siyasi gedişatlara tam nəzarət edə bilmir. Cəmiyyət obyektiv qanunauyğunluqlardan daha çox subyektiv mülahizələrə əsasən idarə olunur. Ən dəhşətlisi odur ki, siyasi və iqtisadi sistemdə əsaslı islahatlar aparılmır”.

Ziyalılar, öz müraciət-lərində ölkədə anarxiya, xaos, özbaşınalıqların baş alıb getməsindən söhbət açır, əminliklə bildirdirdilər ki, indiki vəziyyətdə bu çətin, məsuliyyətli işi respublikada öz üzərinə götürməyə qadir

yeganə şəxs Sizsiniz! Müraciəti imzalayanlarda bu əminliyi ulu öndərin uzun illər əldə etdiyi dövlət quruculuğu təcrübəsinə əsaslanmaları yarırdı. Ziyalılar inamla bildirdilər ki, qısa müddətdə Azərbaycanda geniş xalq kütləsini əhatə eləyəcək çox böyük, güclü, nüfuzlu və işlək bir partiya yaratmağa qadir yalnız Sizsiniz: “Buna görə də Azərbaycanın demək olar ki, bütün bölgələrində aparılan ictimai rəy sorğularının nəticələrinə və bizim təşkilat komitəsinə daxil olan minlərlə şifahi və yazılı vətəndaş təkliflərinə əsaslanaraq, belə bir qənaətə gəlirik ki, yaratmaq istədiyimiz Yeni Azərbaycan Partiyasına bu gün rəhbərlik etməyə qadir olan yeganə mütləq lider Siz ola bilərsiniz və yalnız bu halda yaranmaqda olan partiya öz qarşısına qoyduğu məqsədə çatır, respublikanın bütün zümrələrdən olan xalq kütləsini öz ətrafında birləşdirərək Azərbaycanın siyasi, iqtisadi həyatında mövcud olan boşluğu dolduracaq, dövlət quruculuğu işlərində öz layiqli töhfəsini verə biləcək. Əminik ki, Yeni Azərbaycan Partiyası müdrik ağsaqqalımız Heydər Əliyevin ətrafında birləşəcək dərin zəkalı, təmiz əxlaqlı, yüksək mədəniyyətli, müstəqil düşüncəli, milli qürurlu peşəkar insanların siyasi partiyasına çevriləcəkdir”.

Ulu öndərin ziyalıların müraciətinə cavabı çox çəkmədi. Cavab məktubunda ölkədə real vəziyyəti geniş təhlil etdi, vəziyyətin son dərəcə ağır olduğunu bildirdi. Bununla yanaşı, çıxış yollarını da göstərdi. Qeyd etdi ki, ölkəmizin dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir və heç cür yol vermək olmaz ki, bu, ayrı-ayrı siyasi partiyaların, qurumların, şəxslərin müstəsna səlahiyyətinə, monopoliyasına çevrilsin: “Azərbaycan Respublikasının dünya ölkələri, müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən tanınması təbii bir haldır və beynəlxalq, dövlətlərarası hüquq normalarının qanunauyğun təzahürüdür”.

Ulu öndər müraciətində qeyd edirdi ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin gələcək həyatının və fəaliyyətinin əsasını təşkil edən demokratiya və siyasi plüralizm şəraitində yeni Azərbaycan siyasi partiyasının yaradılması obyektiv zərurətdən doğulur: “Azərbaycanın bugünkü həyatı və gələcək taleyinə dair digər problemlər də məni narahat edir. Lakin Sizin müraciətinizə cavab verərkən, yuxarıda göstərilən məsələlərə daha öncə diqqət yetirməyi lazım bilirəm. Zənnimcə, onların ən qısa müddətdə həlli müstəqil Azərbaycan dövləti üçün son dərəcə vacibdir. Azərbaycanın çağdaş və gələcək taleyi ilə bağlı bu problemlərinə biganə qalmağa heç kəsin haqqı yoxdur. Belə partiya Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edərək, yeni müstəqil Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirilməsində və inkişafında tarixi rol oynaya bilər”.

Həmin vaxtdan 27 il keçir. Ziyalıların müraciətindən sonra ömrünün qalan hissəsini xalqına bağışlayan ulu öndərin memarı olduğu müstəqil Azərbaycan bu gün dünyanın inkişaf etmiş dövlətləri sırasındadır.